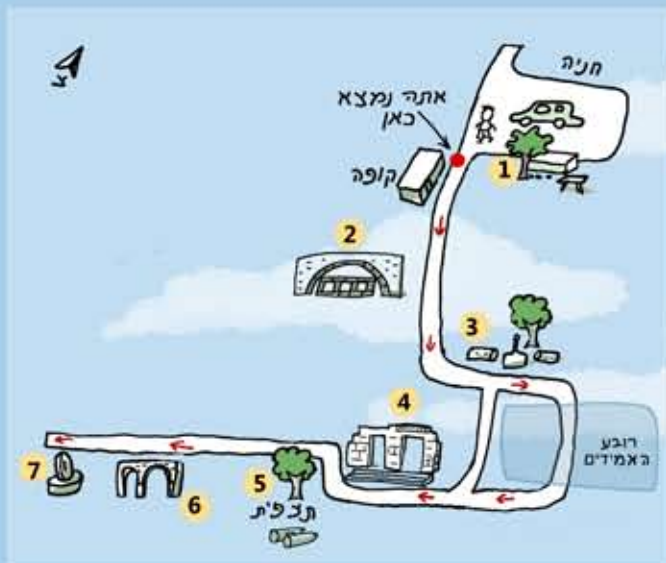

גן לאומי
סודים

פקחים צעירים

החוברת של

ילדים שלום,

אני ארצי. אני הרפתקן, אני צעיר כמוכם, אני יעל, ואני אוהב לטייל ברחבי ישראל. ביקרתי במבצר נמרוד, בבניאס, במערות בית שערים, בגמלא, באפולוניה ובבריכת המשושים. במדבר, בחורש, בחוף ובים... מטייל, ושומר על כולם. רוצים להצטרף אליי? ללמוד דברים חדשים ולשמור על הסביבה? רוצים? מצוין! אז בואו נטייל באהבה.

הרימו רגליים וקרניים, קחו עט והורים ונצא להרפתקה ברחבי עיר הבזלת העתיקה. עיירה קטנה בצפון הכנרת, שהתפרסמה בזכות חיטה נהדרת. עיירה שאנשיה לא התרשמו מנפלאות וניסים ודחו את ישו (המכונה "ישוע הנוצרי"). עיירה שכמעט נעלמה, אלמלא שבט בדואי שהקים כאן את הכפר "כראזה" ושימר את שמה.

בסוף הטיול תוכלו להתייצב לטקס התחייבות, לקבל את התג ולהצטרף אליי ואל החברים - להיות פקחים צעירים.

שלכם באהבה וחיבוק,

3/C

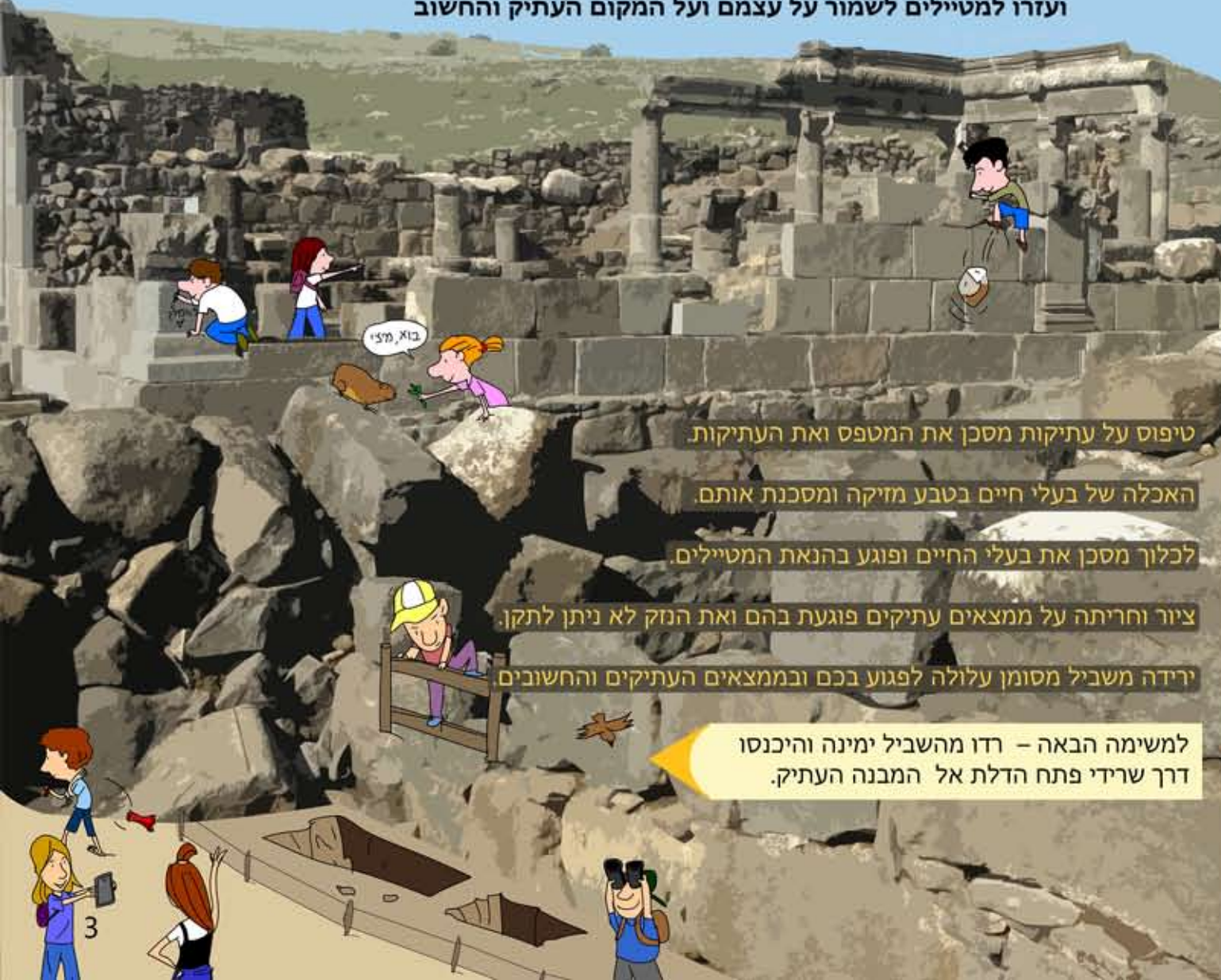
למשימה הראשונה - חפשו את עץ האלון הגדול, ששרד בזכות קירבתו לקברו של שייח' ושבנו בצילו.

פקחים צעירים עוזרים לחברים לשמור על המורשת ולטייל בבטחה

משימה 1

איזה יום הומה מטיילים בגן הלאומי כורזים! מזג האוויר נפלא ונראה שכולם נהנים. אך אם תסתכלו היטב, תבחינו שחלק מהמטיילים עושים דברים שעלולים לסכן את עצמם, את סביבתם ולפגוע בעתיקות..

העבירו קו בין המטייל בתמונה, לבין הטעות אותה הוא עושה ועזרו למטיילים לשמור על עצמם ועל המקום העתיק והחשוב

טיפוס על עתיקות מסכן את המטפס ואת העתיקות.

האכלה של בעלי חיים בטבע מזיקה ומסכנת אותם.

לכלוך מסכן את בעלי החיים ופוגע בהנאת המטיילים.

ציור וחריתה על ממצאים עתיקים פוגעת בהם ואת הנזק לא ניתן לתקן.

ירידה משביל מסומן עלולה לפגוע בכם ובממצאים העתיקים והחשובים

למשימה הבאה – רדו מהשביל ימינה והיכנסו
דרך שרידי פתח הדלת אל המבנה העתיק.

משימה 2 "חלונות כורזים"

הארכיאולוג שחפר בכורזים גילה דבר מעניין וייחודי: במרכז הבתים נבנו קירות ובהם פתחים דמויי חלונות. מה זה יכול להיות? ציירו או רשמו את הרעיונות שלכם.

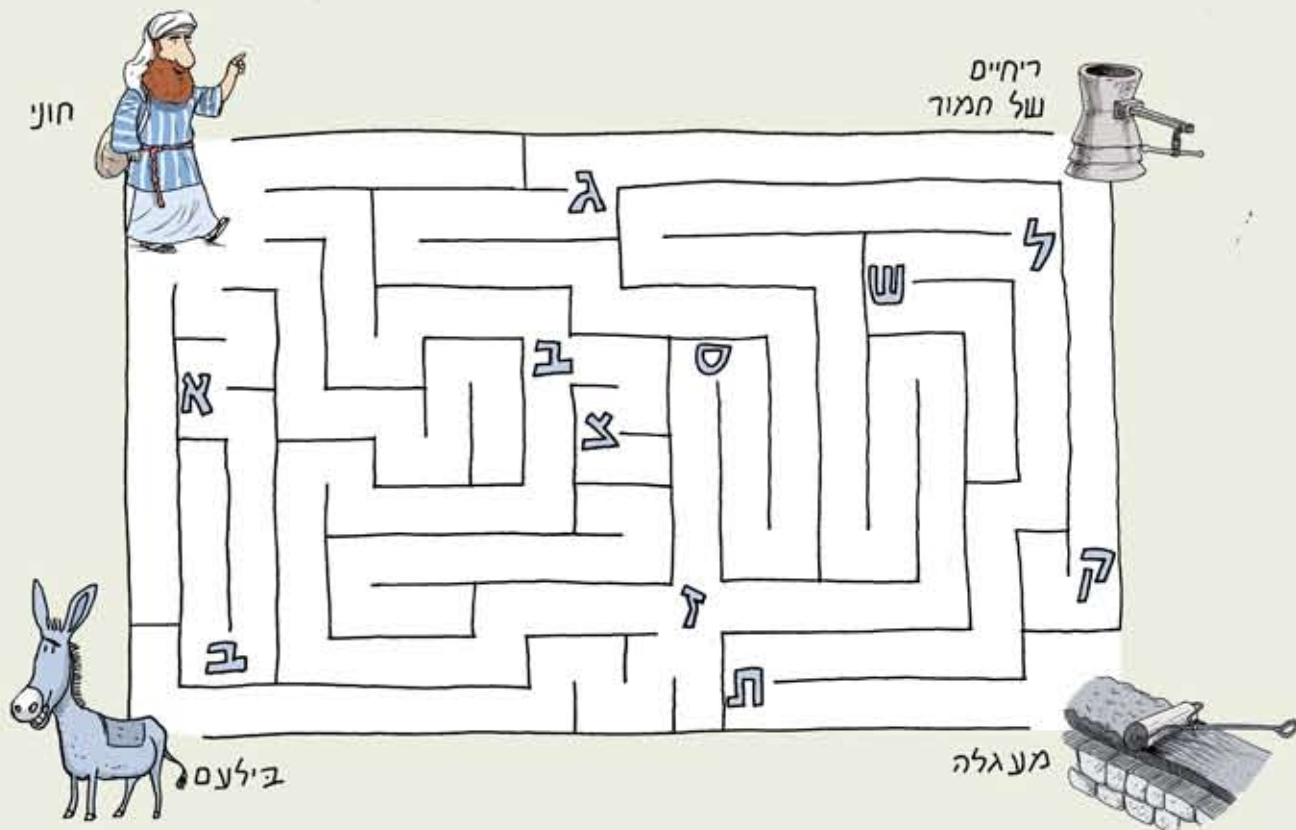
המשיכו איתי לחצר הבית וחפשו את מקווה הטהרה. התבוננו היטב בגג המקווה. גם גג הבית היה עשוי קורות אבן כבדות כאלו. כדי לשאת גג כזה היה צורך במספר קירות תומכים בתוך הבית. תארו לעצמכם איך היו נראים החיים בבית בלעדי ה"חלונות"...

למשימה הבאה חזרו אל השביל, המשיכו בדרככם ופנו שמאלה, לרחבה ובה אוסף של פריטים, שנמצאו במהלך החפירות הארכיאולוגיות.

משימה 3 "העוסקים במלאכה"

חפשו בין הפריטים את המעגלה – גליל אבן שבעזרתו כבשו והידקו את הטיח על גגות הבתים, כדי שהגשם לא יחלחל. חפשו גם את שרידי אבני הריחיים של החמור, בעזרתם טחנו את החיטה לקמח. עזרו לחוני המעגל להגיע אל המעגלה שלו, ולבלעם החמור להגיע לאבני הריחיים.

כעת, אספו את האותיות שבמסלול מחוני למעגלה, לפי הסדר, ותקבלו את שם הסלע השחור, ממנו עשויות אבני הריחיים, המעגלה, כל מבני העיר ורמת כורזים:

למשימה הבאה היכנסו לרובע בו חיו עשירי העיר. חפשו מעגלות, אבני ריחיים ו"חלונות כורזים". לאחר מכן עלו במדרגות לעבר לבית הכנסת העתיק.

מש'מה 4 "חידות בית הכנסת"

נכנסנו לאחד מבתי הכנסת המפוארים שנתגלו בארץ!
המראה שנגלה למתפללים במקום היה שונה ממה שאנו
רואים היום: הכל היה מטויח לבן. העיטורים נצבעו בשלל
צבעים – אדום, ירוק, זהב... 12 עמודי ענק מפוארים
ניצבו סביב מרכז האולם ועל הרצפה נפרסו שטיחים צבעוניים.

**פנו ימינה, התקדמו צעד אחד צעד סביב בית הכנסת
ותוכלו לגלות כמה דברים מעניינים ומסקרנים, שחלקם
נותרו חידה עד היום.**

חידה מס' 2

נחשים לה במקום שיער,
מי שראה אותה הפך מיד לאבן ובמקומו עצר.
פרסיאוס הגיבור את ראשה כרת
והנה הראש לפניכם, על אבן מסותת.
מי אני? _____

חידה מס' 1

על הכסא חקוקה
כתובת בארמית עתיקה
שבאה להלל
את התורם לבית הכנסת ששמו: _____

חידה מס' 3

אנחנו שניים, אוחזים ידיים.
פרי ה_ _ _ בינינו
ענבים דורכים ברגלינו.

חידה מס' 4

קונכייה יפיפיה.
לאן שייכת? מאין הגיעה? ולמה? ואיך?
סבלנות, התשובה תתבהר בהמשך...
גג _____

חידה מס' 5

גוש סלע גדול, שאינו מסותת וכולו מטויח,
נראה כאילו הרגע לכאן צנח.
זו אינה טעות וגם לא תאונה
הבנאים השאירו אותו כך בכוונה.
אולי נגד עין הרע? שביט הכנסת לא יהיה מושלם ממש.
אולי לזכר חורבן בית המקדש?
ואולי לכם יש רעיון משלכם?

חידה מס' 6

עמוד אחד נותר
מארון הקודש המפואר.
לאן נעלם גג הארון?
רמז: אולי חידה 4 תזכה כעת גם היא לפתרון?
מה מעטר את גג הארון?

בית זאב ייבין 2000

הר געש מתפרץ, לבה רותחת
וכיצד נוצרה הכנרת מתחת?

משימה 5

קראו את המשפטים הבאים לפי סדר המספרים. כך תבינו טוב יותר היכן אתם נמצאים ואיך נוצר הנוף המיוחד הזה של **רמת כורזים, הכנרת, רמת הגולן, עמק החולה והירדן ההררי**.

1. אנחנו נמצאים על רמה.
זהו אזור גבוה ושטוח.
הרמה קרויה על שם הישוב הקדום,
בו אנו מטיילים _____

2. רמת כורזים עשויה סלע בזלת שחור.
הבזלת היא לבה רותחת שפרצה מתוך
כדור הארץ (לפני כ-5 מליון שנה)
והתקררה. ממש כמו הרמה הסמוכה
ממזרח: _____

3. רמת כורזים חילקה את הבקע
שמתחתיה לשני עמקים. מצפון:
עמק _____ ובו אגם וביצות

4. מדרום, בעמק שנמצא ממש
תחתינו, נוצרה ימה ששמה

5. המים, שחיפשו נתיב זרימה
חדש, "ניסרו" את סלע הבזלת
ויצרו קניון עמוק בו זורם

למשימה הבאה – המשיכו עם השביל ופנו
למבנה השני משמאלכם, המכונה "בית הקשתות".

משימה 6

אי שם מעבר לקשת...

חפשו בפינת המבנה, למעלה, מספר קורות אבן.
זהו שריד לגג שהיה כאן (בחוץ מפחרות עוד קורות כאלו).
נסו לדמיין כיצד הונחו הקורות שורות שורות
מעל הקשתות וכיסו את כל המבנה.
הקשתות הן סוג של קיר תומך, ממש כמו קיר "חלונות כורזים"
(שפגשתם במשימה 2).

קשת מסוגלת לשאת משקל רב.
עומס ולחץ על הקשת
עשוי אפילו לחזק אותה !!!

מדוע בנו תושבי כורזים העתיקה גג כזה? מדוע לא השתמשו בקורות עץ ארוכות, כפי שנהגו במקומות אחרים?

- ☐ משום ששפני הסלע שחיים באזור מכרסמים את קורות העץ.
- ☐ משום שרמת כורזין ידועה ברוחות חזקות, שמעיפות גגות של עץ.
- ☐ משום שעל רמת כורזים אין כמעט עצים (תוכלו להסתכל ולראות בעצמכם).
- ☐ לכן השתמשו בסלע המקומי המצוי בשפע.
- ☐ משום שתושבי כורזין העתיקה גרו בבניינים רבי קומות ולכן היה צורך

בתקרה חזקה במיוחד.

למשימה הבאה – המשיכו למבנה הבא, לבית הבד.

מש'מה 7 "אבנים מספרות"

הגעתם לבית הבד. כאן הפיקו שמן מזיתים לפני כ-1600 שנה. האיורים המשחזרים את המתקנים יסייעו לכם להבין כיצד עשו זאת. התבוננו היטב בשטח, וסמנו רק את חלקי המתקנים שנתרו.

חישובו, למה דווקא חלקים אלו נותרו בשטח?

אספו את האותיות שלצד הפריטים שסימנתם וכתבו אותם לפי הסדר בו הן מופיעות באיור, מלמעלה למטה.

— ה — ו —

כעת אתם מחזמנים לטקס ההתחייבות
בו תהיו לפקחים צעירים.

התחייבות הפקחים הצעירים

אני פקח/ית צעיר/ה בארץ ישראל
אמשיך לבוא לטבע, להכיר ולטייל.
אספר לילדים אחרים, לקרובים ושכנים
על מה שלמדתי ועל "פקחים צעירים".

אני מתחייב/ת לשמור בכל האתרים
על העתיקות, בעלי החיים, העצים והפרחים.
בין מקווה הטהרה, בית הבד ובית הכנסת המפואר,
אטייל בתשומת לב ומתוך כבוד לשרידי העבר,
החושפים בפנינו סודות ורזים
בעיירה היהודית כורזים

על החתום:

גן לאומי כורזים

חתימת הפקח

שם הפקח

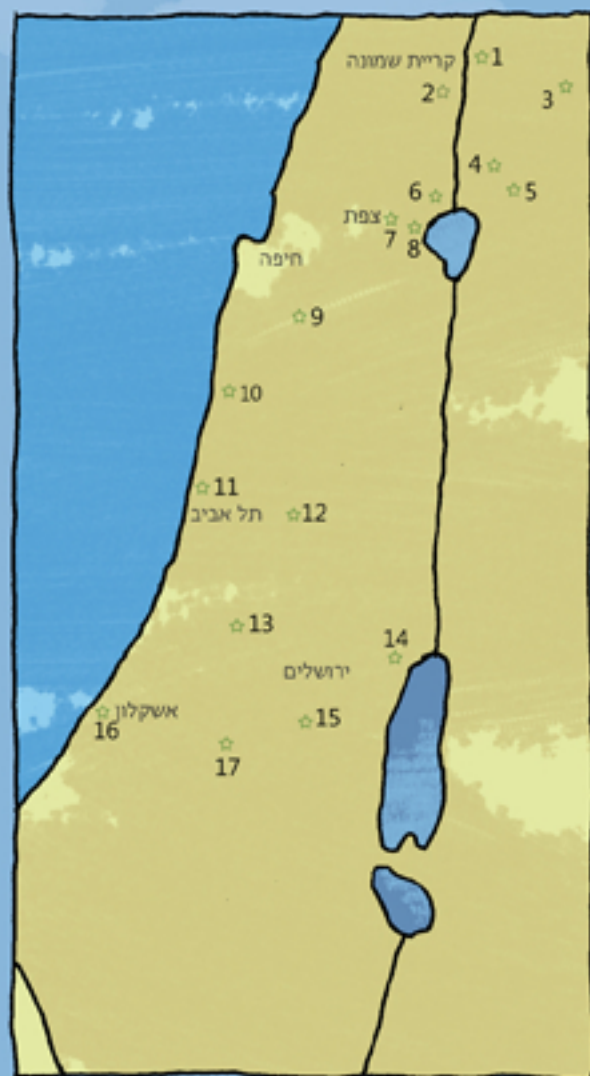
ניתן באתר

תאריך

פקחים צעירים ברחבי הארץ:

1. שמורת טבע תל דן
2. שמורת הטבע נחל חרמון (בניאס)
3. גן לאומי מבצר נמרוד
4. שמורת טבע משושים
5. שמורת טבע גמלא
6. גן לאומי כורזים
7. שמורת טבע נחל עמוד
8. גן לאומי ושמורת טבע ארבל
9. גן לאומי בית שערים
10. גן לאומי קיסריה
11. גן לאומי אפולוניה
12. גן לאומי ירקון
13. גן לאומי עין חמד
14. שמורת טבע עינות צוקים
15. גן לאומי הרודיון
16. גן לאומי אשקלון
17. גן לאומי בית גוברין

להתראות בגנים
ובשמורות הטבע

